

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-04-

Nr. (4.5-82E)-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Igyvendindami Lietuvos Respublikos specialiųjų atašė nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų atašė nuostatų patvirtinimo“, 8 punktą, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje (Jungtinės Amerikos Valstijos), Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Vokietijos Federacinėje Respublikoje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Korėjos Respublikoje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Lenkijos Respublikoje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Singapūro Respublikoje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Danijos Karalystėje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Prancūzijos Respublikoje, Lietuvos Respublikos komercijos atašė pareigybės įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Italijos Respublikoje“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir steigiamų pareigybių aprašymų projektus.

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Programa), 135.3 papunktyje nurodytą iniciatyvą dėl pajėgios Lietuvos ekonominės diplomatijos, t. y. stiprinti Lietuvos ekonominės diplomatijos pajėgumus Lietuvos verslui aktualiausiose, strategiškai ir geopolitiškai svarbiausiose pasaulio rinkose ir 263.4 papunktyje nurodytą iniciatyvą dėl strateginės diversifikacijos, t. y. kad turime atverti sau naujas rinkas, kurios mažintų priklausomybę nuo ribotų tiekimo šaltinių autokratinėse šalyse ir atvertų naujas galimybes Lietuvos eksportuotojams demokratinėse, pažangiausiose pasaulio rinkose. Ypač reikalingi aktyvesni santykiai su Rytų Azijos šalimis, nes Lietuva neišnaudoja bendradarbiavimo su jomis potencialo; atitinkamai būtina strategiškai plėsti diplomatinių atstovybių tinklą bei siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 12.3.11 uždavinį: „Koordinuojant su Užsienio reikalų ir kitomis ministerijomis, peržiūrėti specializuoto ekonominio atstovavimo tinklo veiklą (specialieji atašė, VL, IL, KL, MITA atstovai, konsultantai), parengti ir priimti

Vyriausybės sprendimą dėl specializuoto ekonominio atstovavimo tinklo plėtros ir jo stiprinimo“.

Nutarimo projekto tikslas – stiprinti atstovavimą Lietuvos ekonominiams interesams užsienyje ir optimizuoti komercijos atašė geografinį išsidėstymą, kuris yra ypač aktualus tęsiantis Kinijos ekonominiams spaudimui Lietuvai, karo Ukrainoje akivaizdoje trūkinėjant tiekimo grandinėms ir kilus poreikiui ieškoti naujų prekybos partnerių, tiekėjų ir žaliavų importo krypčių.

Siekiant įgyvendinti ekonominio atstovavimo tinklo plėtrą, Nutarimo projektu numatoma 2022–2024 metais įsteigti 9 naujas specialiųjų atašė pareigybes:

1. 2022 m. įsteigti 5 komercijos atašė pareigybes: Korėjos Respublikoje (toliau – Korėja), Japonijoje, Lenkijos Respublikoje (toliau – Lenkija), Vokietijos Federacinėje Respublikoje (toliau – Vokietija), Čikagoje (Jungtinėse Amerikos Valstijose (toliau – JAV));

2. 2023 m. įsteigti 3 komercijos atašė pareigybes: Singapūro Respublikoje (toliau – Singapūras), Danijos Karalystėje (toliau – Danija), Prancūzijos Respublikoje (toliau – Prancūzija);

3. 2024 m. įsteigti komercijos atašė pareigybę Italijos Respublikoje (toliau – Italija).

Ekonominio atstovavimo tinklo plėtros planai ministerijų ir verslo asocijuotų struktūrų atstovams buvo pristatyti Vyriausybės komisijos – Ekonominės diplomatijos tarybos darbo grupės 2021 m. kovo 5 d. ir 2021 m. birželio 3 d. posėdžiuose ir Ekonominės diplomatijos tarybos 2021 m. birželio 25 d. posėdyje.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija 2021 m. lapkričio 23 d. raštu Nr. 3-7296 „Dėl pritarimo LR Ekonomikos ir inovacijų ministerijos komercijos atašė tinklo plėtrai“ pritarė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos suplanuotai komercijos atašė tinklo plėtrai 2022–2024 m. laikotarpiu.

Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1117 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ ministerijai suteikti 9 papildomi specialiųjų atašė etatai: 2022 m. – 5 etatai, 2023 m. – 3 etatai, 2024 m. – 1 etatas.

Kiekvienais metais vykdomų asocijuotų verslo struktūrų, ministerijos pavaldžių įstaigų apklausų rezultatai rodo, kad komercijos atašė veikla vertinama palankiai. Komercijos atašė kasmetinės užduotys nustatomos atsižvelgiant į asocijuotų verslo struktūrų, ministerijos pavaldžių įstaigų, Užsienio reikalų ministerijos interesus, taip užtikrinant įvairių ekonominių interesų suderinimą ir savalaikį atstovavimą užsienio šalyse.

Komercijos atašė veikla apima keturias pagrindines sritis: prekių ir paslaugų eksporto į užsienio valstybes skatinimą, tiesioginių užsienio investicijų pritraukimą, atvykstamojo turizmo skatinimą, bendradarbiavimo mokslo inovacijų ir technologijų srityse skatinimą. Taip pat komercijos atašė veikla yra ypač svarbi ieškant naujų nišų lietuviškoms prekėms ir paslaugoms, ginant Lietuvos įmonių interesus užsienyje, bendradarbiaujant su diaspora ir Lietuvos profesionalais užsienyje. Komercijos atašė tinklo plėtros šalys atrinktos įvertinus šalių rinkų potencialą minėtose keturiose srityse, didžiausią dėmesį skiriant eksporto potencialui, atsižvelgiant į pastarųjų metų lietuviškos kilmės eksporto rodiklius, tendencijas ir lietuviškos

kilmės prekių ir paslaugų eksporto galimybes į potencialias prekybos partneres (pagal VŠĮ „Versli Lietuva“ analitikų taikytą metodą, angl. *Decision Support Model (DSM)*).

Matydami, kad pagrindinė lietuviškos kilmės prekių ir paslaugų eksporto rinka toliau nuosekliai išlieka Europos Sąjungos (toliau – ES) šalys ir Jungtinė Karalystė – 68,1 proc. viso eksporto vertės 2020 m. buvo nukreipta į ES (2019 m. – 67,6 proc.), siekiame stiprinti atstovavimą ES – **Vokietijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Danijoje, Italijoje**. Taip pat vertindami mūsų šalies eksporto potencialą, manome, kad nauji komercijos atašė **Japonijoje, JAV (Čikaga), Korėjoje ir Singapūre** padėtų Lietuvos įmonėms labiau išnaudoti **aukštos pridėtinės vertės prekių** (pvz., lazeriai, lazerinės sistemos ir jų komponentai; biotechnologijų ir farmacijos produktai; smulkiosios elektronikos prietaisai; kosmoso palydovai) **ir paslaugų** (IT sistemos ir sistemos priežiūrų paslaugos, finansinių paslaugų (toliau – *fintech*) sprendimai) **eksporto galimybes bei stiprintų pastangas diversifikuoti eksporto rinkas**, kas ypač svarbu dėl kintančių geopolitinių ir prekybinių santykių, taip pat besitęsiančios COVID-19 pandemijos kontekste.

1. 2022 metų komercijos atašė tinklo plėtra: Japonija, Vokietija, JAV (Čikaga), Korėja, Lenkija. Lietuvos ekonominių interesų atstovavimo stiprinimas šiose šalyse numatytas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetus, įvertinus prekybinio, investicinio, technologinio bendradarbiavimo perspektyvas, siekiant Lietuvos įmonėms padėti labiau išnaudoti aukštos pridėtinės vertės prekių ir paslaugų eksporto galimybes bei sustiprinti Lietuvos pozicijas diversifikuojant eksporto rinkas.

1) Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. **Japonija** užėmė 37 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 39 – pagal eksportą, 35 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 33 – pagal importą. 2021 m. prekybos apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 165,6 mln. Eur, eksportas į Japoniją sudarė 78 mln. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 70,8 mln. Eur), importas – 87,6 mln. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 10,2 proc., eksportas sumažėjo 5 proc., o importas padidėjo 28,4 proc. 2021 m. į Japoniją daugiausia buvo eksportuota chemijos produktų (daugiausia lietuviškos kilmės diagnostinių arba laboratorinių reagentų) (22,7 mln. Eur) – 32,1 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Japoniją, optikos ir medicinos prietaisų ir aparatų (daugiausia lazerių) (16,2 mln. Eur) – 22,8 proc., maisto produktų ir tabako (daugiausia duonos gaminių, cigarečių) (7,9 mln. Eur) – 11,1 proc.

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Japoniją sektoriai apima biotechnologijas, lazerius, lazerines sistemas ir jų komponentus, o tradicinės pramonės – maisto pramonės produkciją, aukštos kokybės plataus vartojimo prekes (tekstilės gaminius, baldus), chemijos pramonės produkciją.

Remiantis turizmo sektoriaus plėtros tyrimu, kurį atliko VŠĮ „Keliau Lietuvoje“ 2021 m. vasario 22 d. (toliau – turizmo sektoriaus tyrimas), Japonija priskirta prie 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinės trečios grupės. Lietuva šių rinkų grupės turistams nėra gerai žinoma, santykinai maža dalis jų lankėsi Lietuvoje. Tačiau nustatyta, kad grupės potencialas yra didelis, tad reikalinga papildomomis priemonėmis skatinti turistų srautus.

2) **Vokietijos** ekonomika yra didžiausia Europoje ir ketvirta pagal nominalųjį BVP pasaulyje. Šiuo metu Vokietijoje dirba vienas komercijos atašė, atlikus atrankos procedūras, nuo 2022 m. liepos 1 d. darbą pradės naujas komercijos atašė. Atsižvelgiant į stiprėjančią Vokietijos

rinkos vaidmenį ir didelį potencialą plėsti bendradarbiavimą įvairiose srityse, tikslinga ir toliau Vokietijoje stiprinti diplomatinį atstovavimą ir įsteigti trečią komercijos atašė pareigybę.

Prekybos su Vokietija mastas kasmet auga. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Vokietija užėmė 2 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 3 – pagal eksportą, 1 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 1 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 7,6 mlrd. Eur, eksportas į Vokietiją sudarė 2,8 mlrd. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 2,2 mlrd. Eur), importas – 4,8 mlrd. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 25,3 proc., eksportas padidėjo 21,5 proc., o importas padidėjo 27,7 proc. 2021 m. į Vokietiją daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės įvairių pramonės dirbinių (daugiausia medinių baldų ir jų dalių) (329 mln. Eur) – 15,3 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Vokietiją, chemijos produktų (daugiausia fermentų ir medikamentų) (313,9 mln. Eur) – 14,6 proc., medienos ir medienos dirbinių (daugiausia grindų skydų, padėklų bei langų) (217,6 mln. Eur) – 10,1 proc.

2020 m. Vokietija buvo didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 14 proc. (1,6 mlrd. Eur) viso Lietuvos paslaugų eksporto. 2021 m. sausio-rugsėjo mėn. Lietuva eksportavo savo paslaugas į Vokietiją už 1,3 mlrd. eurų, t. y. 13 proc. daugiau, palyginti su tuo pačiu 2020 m. laikotarpiu. Iš Lietuvos į Vokietiją daugiausia buvo eksportuota transporto paslaugų (978 mln. Eur, arba 75 proc.), kitų verslo paslaugų (103 mln. Eur, arba 7,9 proc.), statybos paslaugų (57 mln. Eur, arba 4,4 proc.), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų (47 mln. Eur, arba 3,6 proc.), kelionių paslaugų (39 mln. Eur, arba 3 proc.).

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Vokietiją sektoriai apima biotechnologijų ir farmacijos produktus, IT sistemų ir sistemų priežiūrų paslaugas, inžinerijos produktus, gyvybės mokslus, o tradicinės pramonės – chemijos pramonės produkciją, maisto pramonės produkciją, tekstilės ir drabužių gaminius, baldus bei mašinas ir įrenginius. Taip pat svarbu pažymėti, kad Vokietija yra 1-a pagal dydį investuotoja Lietuvoje. Vokietijos tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) 2021 m. ketvirtąjį ketvirtį sudarė 5,47 mlrd. Eur. Didžiausi Vokietijos investuotojai Lietuvoje: „Bayer“, „Lidl“, „DHL“, „Rehau“, „Hella“, „Leesys“, „Mambu“. Vokietija priskiriama prie prioritetinių šalių, iš kurių galima pritraukti daugiausiai investicijų ir kurioms nustatyti prioritetiniai TUI pritraukimo segmentai: paslaugų projektai (duomenų centrai, finansų įmonių verslo paslaugų centrai, gamybos įmonių verslo paslaugų centrai, informacinių technologijų įmonių verslo paslaugų centrai); informacijos ir ryšių technologijų ir finansų technologijų projektai (finansų technologijos, programinės įrangos moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra); gamybos projektai: atsinaujinančios energetikos įranga, automobilių sprendimai, baterijos, pramonės įrenginiai; gyvybės mokslų projektai: (biotechnologijos, medicinos įranga) (toliau – prioritetiniai TUI pritraukimo segmentai).

2019 m. duomenimis, Vokietija buvo pirma atvykstamojo turizmo rinka (12 proc. rinkos). 2020 m. dėl pandemijos Vokietijos turistų skaičius sumažėjo 80 proc., o 2021 m. padidėjo 10 proc. ir tapo trečia atvykstamojo turizmo rinka (10 proc. rinkos). Remiantis turizmo sektoriaus tyrimu, Vokietija patenka į 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinę pirmą grupę, kuriai priskirtos valstybės, iš kurių Lietuva pastaraisiais metais sulaukė didžiausių turistų srautų, tačiau santykinai maža šių valstybių gyventojų dalis lankėsi Lietuvoje, tad rinkoje gausu potencialių turistų.

3) Prekybiniai ryšiai tarp Lietuvos ir **JAV** yra labai intensyvūs, pastovūs ir augantys. Šiuo metu JAV dirba komercijos atašė Los Andžele, atliktos atrankos procedūros dėl komercijos atašė

Niujorke, kuris darbą turėtų pradėti rugpjūčio mėn. Siekiant užtikrinti ekonominių santykių plėtrą kiek įmanoma platesnėje teritorijoje, numatoma naują pareigybę įsteigti Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate **Čikagoje** (Ilinojaus valstijoje). Čikagoje ir jos apylinkėse įsikūrusi didžiausia lietuvių diasporos dalis JAV, kuri galėtų sėkmingai paspartinti ekonominių santykių plėtrą regione. Ilinojaus valdžios institucijų nustatyti prioritetiniai plėtros sektoriai, atitinkantys Lietuvos prioritetus: aukštųjų technologijų inžinerija, gyvybės mokslai ir biotechnologijos, transportas ir logistika, maisto pramonės industrija.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. JAV užėmė 6 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 5 – pagal eksportą, 2 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 14 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 3,1 mlrd. Eur, eksportas į JAV sudarė 2,2 mlrd. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 2 mlrd. Eur), importas – 953 mln. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 78,9 proc., eksportas padidėjo 72 proc., o importas padidėjo 96,8 proc. Lietuvos prekybos su JAV balansas buvo teigiamas. 2021 m. į JAV daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės chemijos produktų (daugiausia diagnostinių arba laboratorinių reagentų, fermentų) (789,4 mln. Eur) – 40,4 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į JAV, mineralinių produktų (daugiausia lengvųjų alyvų ir preparatų) (654,3 mln. Eur) – 33,5 proc., įvairių pramonės dirbinių (daugiausia medinių baldų ir jų dalių) (178,1 mln. Eur) – 9,1 proc.

2020 m. JAV buvo 12-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 3,2 proc. (347 mln. Eur) viso Lietuvos paslaugų eksporto. 2021 m. sausio–rugsėjo mėn. į JAV eksportuota paslaugų už 276 mln. Eur. Daugiausia buvo eksportuota telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų (155 mln. Eur, arba 56 proc.), kitų verslo paslaugų (69 mln. Eur, arba 25 proc.), transporto paslaugų (26 mln. Eur, arba 9,4 proc.), finansinių paslaugų (18 mln. Eur, arba 6,5 proc.).

Pažymėtina, kad 2021 m. trečią ketvirtį JAV buvo 15-a pagal TUI dydį investuotoja Lietuvoje ir 2-a pagal dydį ne Europos investuotoja. JAV bendrovės per pastaruosius 10 metų įgyvendino 100 TUI projektų, kurie sukūrė apie 10 800 naujų darbo vietų. JAV TUI projektai pasiekė aukščiausią tašką 2020 m. (21 projektas). Didžiausi JAV investuotojai Lietuvoje: „DevBridge“, „Thermo Fisher Scientific“, „Western Union“, „Revel Systems“, „Nasdaq“, „EPAM Systems“ ir kt. JAV priskiriama prie prioritetinių šalių, iš kurių galima pritraukti daugiausiai investicijų ir kurioms nustatyti prioritetiniai TUI pritraukimo segmentai.

Remiantis turizmo sektoriaus tyrimu, JAV priskirta prie 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinės trečios grupės. Lietuva šios grupės šalių turistams nėra gerai žinoma, santykinai maža dalis jų yra lankęsi Lietuvoje. Tačiau nustatyta, kad grupės potencialas yra didelis, tad reikalinga papildomomis priemonėmis skatinti turistų srautus.

4) Prekybos su **Korėja** apimtys auga, daugiausia eksportuojama lietuviškos kilmės prekių, kurių eksporto skatinimas, ypač aukštos pridėtinės vertės prekių, yra prioritetas. Korėja pagal svarbą ir bendradarbiavimo su Lietuva potencialą yra trečioji Rytų Azijos regiono šalis. Korėja yra viena iš labiausiai pasaulyje prekybą plėtojančių valstybių, bet prekybos su Lietuva potencialas kol kas nėra išnaudojamas. Korėja yra viena iš pasaulio lyderių mokslo ir studijų, IT, elektronikos, biotechnologijų, robotikos, dirbtinio intelekto ir kitose pažangiosios ekonomikos srityse.

2021 m. mėn. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 169,8 mln. Eur, eksportas į Korėją sudarė 101,8 mln. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 75,3 mln. Eur), importas –

68 mln. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 35,9 proc., eksportas padidėjo 76,9 proc., o importas padidėjo 0,9 proc. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Korėja užėmė 36 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 35 – pagal eksportą, 34 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 38 – pagal importą.

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Korėją sektoriai apima biotechnologijas, lazerius, lazerines sistemas ir jų komponentus, o tradicinės pramonės – chemijos pramonės produktus, maisto pramonės produkciją, tekstilės ir drabužių gaminius.

Nors Korėja yra vienas didžiausių investuotojų Europoje iš Azijos regiono, Korėjos verslas kol kas nėra tiesiogiai investavęs Lietuvoje. Palyginimui svarbu paminėti, kad Korėjos investicijos Lenkijoje 2019 m. buvo 1 mlrd. JAV dolerių, Vengrijoje – 740 mln. JAV dolerių. Korėja yra viena iš pasaulio lyderių gyvybės mokslų ir sveikatos priežiūros – farmacijos, kosmetikos, medicinos prietaisų – srityse. Įvertinus tai, kad pastaraisiais metais Lietuvos gyvybės mokslų sektorius smarkiai auga ir Lietuva turi tikslą tapti regioniniu gyvybės mokslų centru, komercijos atašė veikla Korėjoje galėtų padėti pritraukti investicijų į gyvybės mokslų, taip pat aukštos pridėtinės vertės elektronikos, automobilių, pramonės ir gamybos objektus.

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2019 m. Lietuvą aplankė daugiau kaip 11 tūkst. turistų iš Korėjos (24 vieta pagal atvykstančių turistų skaičių). Tačiau dėl COVID-19 pandemijos ir ribojimų 2021 m. turistų iš šios šalies atvyko vos 130. Tikimasi, kad, pašalinus šiuos ribojimus ir padidinus Lietuvos žinomumą Korėjoje, būtų tikslinga aktyvesnė turizmo rinkodara.

Pažymėtina, kad įgyvendinant Vyriausybės siekį sustiprinti Lietuvos tarptautinę padėtį, jos politinius ir diplomatinis santykius su bendramintėmis partnerėmis Rytų Azijos regione, atverti Lietuvos eksportuotojams naujų galimybių pažangiausiose pasaulio rinkose, Vyriausybės 2021 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. 413 „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Korėjos Respublikoje įsteigimo“ įsteigta Lietuvos Respublikos ambasada Korėjos Respublikoje.

Skatinant bendradarbiavimo plėtrą, planuojama pasirašyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Korėjos Respublikos prekybos ministerijos susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo verslo, inovacijų ir technologijų srityse.

5) Prekybiniai ryšiai tarp Lietuvos ir **Lenkijos** yra labai intensyvūs, pastovūs ir augantys. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Lenkija užėmė 3 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 4 – pagal eksportą, 3 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 3 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 7,2 mlrd. Eur, eksportas į Lenkiją sudarė 2,7 mlrd. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 1,6 mlrd. Eur), importas – 4,5 mlrd. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 29,4 proc., eksportas padidėjo 49,5 proc., o importas padidėjo 19,7 proc. 2021 m. į Lenkiją daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės mineralinių produktų (daugiausia lengvųjų alyvų ir preparatų, elektros energijos) (336,7 mln. EUR) – 20,7 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Lenkiją, plastikų ir jų gaminių (daugiausia polietileno tereftalato) (273,7 mln. EUR) – 16,8 proc. gyvūninės kilmės produktų (daugiausia nekoncentruoto pieno ir grietinėlės) (194 mln. EUR) – 11,9 proc.

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Lenkiją sektoriai apima IT sistemų ir sistemų priežiūrų paslaugas, *fintech* sprendimus, gyvybės mokslus, o tradicinės pramonės – chemijos pramonės produktus, mašinas ir įrenginius, maisto pramonės produkciją, tekstilės ir drabužių gaminius. Pažymėtina, kad 2020 m. Lenkija pagal lietuviškos kilmės eksportą užėmė 4

vieta (1,15 mlrd. Eur). 2020 m. daugiausia eksportuota plastikų ir kaučiuko bei jų dirbinių (17,7 proc.), gyvūninės kilmės produktų (14,5 proc.), mineralinių produktų (12,7 proc.). Lenkija yra labai perspektyvi šalis lietuviškos kilmės aukštos pridėtinės vertės prekių eksportui (2020 m. lietuviškos kilmės aukštos pridėtinės vertės prekių eksportas sudarė 15 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Lenkiją).

Lenkijos TUI 2021 m. ketvirtąjį ketvirtį Lietuvoje sudarė 1 212 mln. Eur. Didžiausios lenkiško kapitalo įmonės Lietuvoje yra: „Orlen Lietuva“, „Sanitex“, „Lietuvos Draudimas“, „Gintarinė vaistinė“, „Kauno tiltai“.

Remiantis turizmo sektoriaus tyrimu, Lenkija priskirta prie 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinės pirmos grupės, kuriai priskirtos valstybės, iš kurių Lietuva pastaraisiais metais sulaukė didžiausių turistų srautų, tačiau santykinai maža gyventojų dalis lankėsi Lietuvoje, tad rinkose gausu potencialių turistų. Lenkija 2019 m. buvo 2-oji atvykstamojo turizmo rinka (191 tūkst. turistų), 2020 m. dėl pandemijos Lenkijos turistų skaičius sumažėjo 75 proc. (Lietuvą aplankė 50 tūkst. turistų iš Lenkijos). 2021 m. šis skaičius paaugo beveik 10 proc. ir Lenkija, su beveik 55 tūkst. turistų per metus, tapo pirmąja atvykstamojo turizmo rinka (10,8 proc. rinkos).

2. 2023 metų komercijos atašė tinklo plėtra: Singapūras, Danija, Prancūzija.

1) **Singapūras** yra labai svarbi aukštųjų technologijų prekių ir paslaugų rinka. Lietuvos ekonominių interesų atstovavimo plėtra Singapūre ypač padėtų Lietuvos įmonėms labiau išnaudoti aukštos pridėtinės vertės prekių ir paslaugų eksporto galimybes. Pažymėtina, kad 2021 m. spalio 27 d. Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 887 „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Singapūro Respublikoje įsteigimo“, kuriuo nuo 2022 m. sausio 1 d. įsteigta Lietuvos Respublikos ambasada Singapūro Respublikoje.

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Singapūrą sektoriai apima IT sistemų ir sistemų priežiūrų paslaugas, *fintech* sprendimus, o tradicinės pramonės – chemijos pramonės produktus, inžinerinės pramonės gaminius (mašinas ir įrengimus), maisto pramonės produkciją. Singapūras yra potenciali Lietuvos eksporto rinka Azijoje. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Singapūras užėmė 29 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 24 – pagal eksportą, 20 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 68 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 266 mln. Eur, eksportas į Singapūrą sudarė 255,1 mln. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 241,2 mln. Eur), importas – 10,9 mln. Eur. Palyginti su tuo pačiu 2020 m., apyvarta ir eksportas padidėjo po 3,4 karto, o importas padidėjo 2,4 kartus. 2021 m. į Singapūrą daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės mineralinių produktų (daugiausia lengvųjų alyvų ir preparatų) (182,3 mln. Eur) – 75,6 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Singapūrą, chemijos produktų (daugiausia diagnostinių arba laboratorinių reagentų) (40 mln. Eur) – 16,6 proc., mašinų ir mechaninių įrenginių (daugiausia balso, vaizdo ar kitų duomenų priėmimo, keitimo ir perdavimo arba atkūrimo aparatūros, radionavigacinių aparatų) (7,9 mln. Eur) – 3,3 proc.

Singapūro TUI Lietuvoje 2021 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 25 mln. Eur. Singapūras įtrauktas į sąrašą prioritetinių rinkų, iš kurių galima pritraukti daugiausiai investicijų. Realu pritraukti Singapūro investicijų: finansinių (*fintech*) ir blokų grandinės (*blockchain*) technologijų, gamybos, transporto sektorių, infrastruktūros projektus. Be to, patogi Singapūro geografinė padėtis ir konteinerių uosto teikiamos galimybės gali pagerinti priėjimą prie kitų Pietryčių Azijos (Indonezijos, Malaizijos) rinkų.

2) ES plėtros kontekste, siūlytina plėstis į **Daniją**. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Danija užėmė 18 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 13 – pagal eksportą, 11 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 18 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 1,4 mlrd. Eur, eksportas į Daniją sudarė 848,1 mln. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 705 mln. Eur), importas – 576,4 mln. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 14,9 proc., eksportas padidėjo 14 proc., o importas padidėjo 16,3 proc. Lietuvos prekybos su Danija balansas buvo teigiamas, svarbu išlaikyti šias tendencijas ir stiprinti prekybinį bendradarbiavimą. 2021 m. į Daniją daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės įvairių pramonės dirbinių (daugiausia medinių baldų) (197,1 mln. Eur) – 28 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Daniją, chemijos produktų (daugiausia biodyzelino) (101,5 mln. Eur) – 14,4 proc., tekstilės medžiagų bei dirbinių (daugiausia kelnų) (69,2 mln. Eur) – 9,8 proc.

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Daniją sektoriai apima IT sistemų ir sistemų priežiūrų paslaugas, o tradicinės pramonės eksporto sektoriai – chemijos pramonės produkciją, inžinerinės pramonės gaminius, maisto pramonės produkciją, tekstilės ir drabužių gaminius, baldus. Lietuvos įmonės galėtų sustiprinti ryšius su Danija šiose pramonės inžinerijos srityse: mašinos, metalo apdirbimas, elektroninė įranga ir transporto įranga.

Danijos TUI Lietuvoje 2021 m. ketvirtąjį ketvirtį sudarė 851 mln. Eur, tačiau manytina, kad investavimo potencialas yra neišnaudotas, Danija įtraukta į sąrašą prioritetinių rinkų, iš kurių galima pritraukti daugiausiai investicijų ir kurioms nustatyti prioritetiniai TUI pritraukimo segmentai.

Remiantis turizmo sektoriaus tyrimu, Danija priskirta prie 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinės trečios grupės. Lietuva šių rinkų grupės turistams nėra gerai žinoma, santykinai maža dalis jų lankėsi Lietuvoje. Tačiau nustatyta, kad grupės potencialas yra didelis, tad svarbu papildomomis priemonėmis skatinti turistų srautus.

3) **Prancūzija** yra šešta didžiausia pasaulio ekonomika pagal nominalųjį BVP ir trečia didžiausia Europos ekonomika. Šiuo metu Prancūzijoje dirba vienas komercijos atašė, tačiau atsižvelgiant į rinkos potencialą ir plėtros galimybes, siūlytina stiprinti atstovavimą Prancūzijoje ir įsteigti antrą komercijos atašė pareigybę. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Prancūzija užėmė 11 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 14 – pagal eksportą, 12 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 11 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 2 mlrd. Eur, eksportas į Prancūziją sudarė 827,2 mln. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 618,3 mln. Eur), importas – 1,2 mlrd. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 19,9 proc., eksportas padidėjo 14,4 proc., o importas padidėjo 23,9 proc. 2021 m. į Prancūziją daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės įvairių pramonės dirbinių (daugiausia medinių baldų bei jų dalių) (151,5 mln. Eur) – 24,5 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Prancūziją, chemijos produktų (daugiausia karbamido ir amonio nitrato mišinių, amonio nitrato) (123,1 mln. Eur) – 19,9 proc., plastikų ir jų dirbinių (daugiausia polietileno tereftalato) (63,2 mln. Eur) – 10,2 proc.

Prioritetiniai aukštųjų technologijų eksporto į Prancūziją sektoriai apima aukštųjų technologijų inžinerinės pramonės gaminius, o tradicinės pramonės – tradicinės pramonės inžinerinės pramonės gaminius, chemijos pramonės produkciją, maisto pramonės produkciją, tekstilės ir drabužių gaminius.

2021 m. ketvirtąjį ketvirtį Prancūzijos TUI Lietuvoje sudarė 634,4 mln. Eur. Svarbiausi investiciniai projektai: „Dassault Systemes“, „Roquette Freres“, „Mechanumeric“, „Lead Aero“, „Teleperformance“, „DPD Lithuania“.

Remiantis turizmo sektoriaus tyrimu, Prancūzija priskirta prie 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinės trečios grupės, kurios potencialas yra didelis, tad reikalinga papildomomis priemonėmis skatinti turistų srautus.

3. 2024 metų komercijos atašė tinklo plėtra: Italija.

Italija yra svarbi aukštos pridėtinės vertės prekių ir paslaugų rinka. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Italija užėmė 9 vietą pagal prekybos prekėmis apyvartą tarp 208 Lietuvos prekybos partnerių, 15 – pagal eksportą, 13 – pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą ir 6 – pagal importą. 2021 m. prekių apyvarta tarp dviejų šalių sudarė 2,5 mlrd. Eur, eksportas į Italiją sudarė 790 mln. Eur (lietuviškos kilmės prekių eksportas siekė 583,8 mln. Eur), importas – 1,7 mlrd. Eur. Palyginti su 2020 m., apyvarta padidėjo 16,9 proc., eksportas padidėjo 28 proc., o importas padidėjo 12,4 proc. 2021 m. į Italiją daugiausia buvo eksportuota lietuviškos kilmės gyvūninių produktų (daugiausia šviežių sūrių, varškės, lašių) (180,5 mln. Eur) – 30,9 proc. viso lietuviškos kilmės prekių eksporto į Italiją, įvairių pramonės dirbinių (daugiausia medinių baldų bei jų dalių) (67,7 mln. Eur) – 11,6 proc., medienos ir medienos gaminių (daugiausia medienos granulių ir padėklų) (63,2 mln. Eur) – 10,8 proc.

Taip pat 2015 m. – 2020 m. laikotarpiu stebimas paslaugų eksporto į Italiją didėjimas – nuo 134 mln. Eur iki 325 mln. Eur. Taigi, paslaugų eksportas padidėjo net 2,4 karto.

Prioritetiniai tradicinės pramonės eksporto sektoriai į Italiją apima chemijos pramonės produkciją, tradicinės pramonės inžinerinės pramonės gaminius, maisto pramonės produkciją, tekstilės ir drabužių gaminius.

2021 m. ketvirtojo ketvirčio duomenimis, Italijos TUI Lietuvoje sudarė 46,7 mln. Eur. Svarbiausi investiciniai projektai: „Etea“, „Gruppo Fos“, „Valuetech (IT)“, „Oltremare“, „UniCredit Leasing“.

Remiantis turizmo sektoriaus tyrimu, Italija priskirta prie 2021–2025 metų turizmo rinkų prioritetinės trečios grupės. Lietuva šių rinkų grupės turistams nėra gerai žinoma, tad reikalinga papildomomis priemonėmis skatinti turistų srautus.

Dėl komercijos atašė pareigybių finansavimo. Komercijos atašė tinklo plėtrai ir išlaikymui skirta: 2022 m. – 1 117 tūkst. Eur (iš jų darbo užmokesčiui – 172 tūkst. Eur), 2023 m. – 1 544 tūkst. Eur (iš jų darbo užmokesčiui – 242 tūkst. Eur), 2024 m. – 1 671 tūkst. Eur (iš jų darbo užmokesčiui – 267 tūkst. Eur) (šios lėšos apima ir 2021 metais įsteigtų dviejų komercijos atašė pareigybių (Niujorke (JAV) ir Vokietijoje) išlaikymui reikalingas lėšas).

Pažymėtina, kad minėtos lėšos neapima komercijos atašė ūkiniam aprūpinimui ir sveikatos draudimui apmokėti reikalingų lėšų, kurios, vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų atašė nuostatų 20 punktu, apmokamos Užsienio reikalų ministerijos iš specialiai tam skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

Nutarimo projekto teigiamos pasekmės – naujų komercijos atašė pareigybių įsteigimas skatintų lietuviškų prekių ir paslaugų eksportą, padėtų pritraukti į Lietuvos ūkį tiesioginių užsienio investicijų, skatintų šalių technologinį bendradarbiavimą ir inovacijas, padėtų spręsti Lietuvos verslui ir įmonėms aktualius klausimus, taip pat prisidėtų aktyviai skatinant atvykstamąjį turizmą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija siekia padėti Lietuvos gamintojams geriau integruotis į globalias rinkas, pritraukti užsienio investicijas į gamybinius pajėgumus ir sukurti Lietuvoje daugiau ir geriau apmokamų darbo vietų. Todėl siekiant įgyvendinti ambicingus Vyriausybės planus ekonomikai stiprinti toliau išliekant neapibrėžtumui COVID-19 pandemijos kontekste, augant įtampai tarptautinėje prekyboje, trūkinėjant tiekimo grandinėms būtina skirti papildomą dėmesį ir reikalingus resursus augančios ir atsparios ekonomikos tikslams įgyvendinti.

Nutarimo projektas neprieštarauja Programai.

Neigiamų Nutarimo projekto pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projekte nėra apibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimo projektas atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) (Nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/d6cdddf08b3b11ecb8b0fe92fb660e20?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=b708a60d-4a80-4b80-9422-216a9907b4f9>), kitų derinimo su visuomene būdų nenumatoma.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrai, VšĮ „Investuok Lietuvoje“, VšĮ „Keliauk Lietuvoje“, VšĮ „Versli Lietuva“, Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui Čikagoje (Jungtinės Amerikos Valstijos), Lietuvos Respublikos ambasada Vokietijos Federacinėje Respublikoje, Lietuvos Respublikos ambasada Korėjos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ambasada Japonijoje, Lietuvos Respublikos ambasada Lenkijos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ambasada Danijos Karalystėje, Lietuvos Respublikos ambasada Prancūzijos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ambasada Italijos Respublikoje.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija 2022 m. vasario 25 d. rašte Nr. (7.2.16E)3-1195, Lietuvos Respublikos ambasada Japonijoje 2022 m. vasario 25 d. rašte Nr. SD46-45, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 2022 m. kovo 9 d. rašte Nr. 2D-695 (15.1 E) ir Valstybės tarnybos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2022 m. vasario 25 d. rašte Nr. 27D-455 (toliau – institucijų išvados) nurodė, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturi, tačiau prašo atsižvelgti į teikiamas pastabas ir pasiūlymus dėl komercijos atašė pareigybių aprašymų. Institucijų išvadose nurodytos pastabos dėl pareigybių aprašymų buvo suderintos darbo tvarka.

Visos kitos Nutarimo projekto derinimo procese dalyvavusios institucijos pastabų ar pasiūlymų nepateikė.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos plėtros departamento (direktorius – Osvaldas Šmitas, tel. 8 699 19 945, el. p. Osvaldas.Smitas@eimin.lt) Eksperto politikos skyriaus (vedėja – Edita Bernatonė, tel. 8 659 05 307, el. p. Edita.Bernatone@eimin.lt) vyriausioji specialistė Lina Paulauskaitė-Žoštautienė (tel. 8 638 47 304, el. p. Lina.Paulauskaite-Zostautiene@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje (Jungtinės Amerikos Valstijos) pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
3. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Vokietijos Federacinėje Respublikoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
4. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Korėjos Respublikoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
5. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
6. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Lenkijos Respublikoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
7. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Singapūro Respublikoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
8. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Danijos Karalystėje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
9. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Prancūzijos Respublikoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
10. Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Italijos Respublikoje pareigybės aprašymo projektas, 3 lapai.
11. Institucijų raštai, 11 lapų.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Lina Paulauskaitė-Žoštautienė, tel. 8 638 47 304, el. p. Lina.Paulauskaite-Zostautiene@eimin.lt